

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Yhteinen ja yhteentoimiva tieto sekä tiedon hallinnan käytänteet

Automatisoidun talousraportoinnin koulutusohjelman kiertue
Suvi Remes

Digitalisoidaan julkiset palvelut / Yhteinen tiedon hallinta (YTI) -hanke

Visio

”Tavoitteena on 1.1.2020 **digitaalinen** ja **automatisoitu** Kunta- ja maakuntatalouden tietopalvelu, jonka avulla **tietoa kysytään** tiedonantajalta **vain kerran** ja **tieto on kaikille avointa.**”

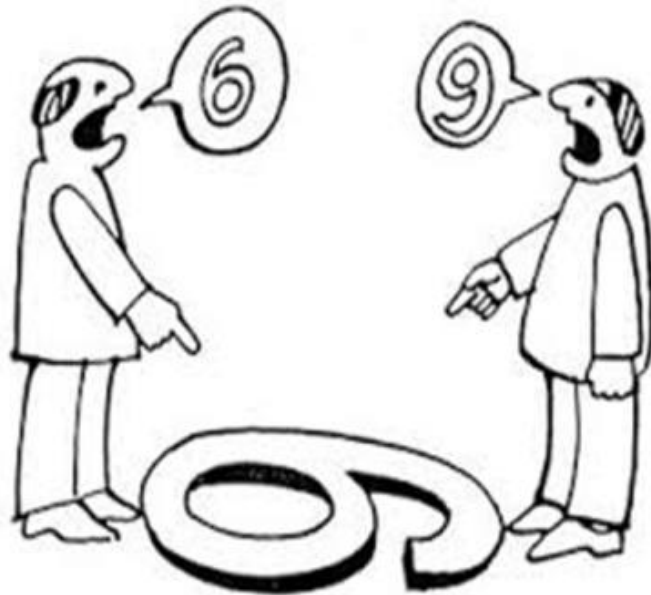
→ kunta- ja maakuntataloutta koskeva tieto on yhteistä, yhteentoimivaa ja koneluettavaa.

Memorandum of Understanding

- Palvelut, toiminta ja päätöksenteko koostuvat suurelta osin tiedosta ja perustuvat tietoon.
- Tietoa voimme hallita vain, jos tiedämme **mitä tietoa** hallitsemme.
- Kaikki kielet ovat **sopimuksia** (konventioita) – siten myös kaikki tiedon mallintaminen.
- Tiedosta tulee olla **yhtenäinen käsitys** läpi prosessien, läpi organisaation ja organisaatorajojen yli, läpi koko julkisen hallinnon.

Semanttinen yhteentoimivuus toteutuu, kun eri toimijoiden välillä vaihdetun tiedon (1) merkitys säilytetään ja (2) ymmärretään osapuolten välillä sellaisena kuin se on lähetetty – digiaikana myös koneluettavasti.

Tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta huomio tiedon yhteentoimivuuteen (*Tietohallintolaista Tiedonhallinnanlakiin*)

Seuraa Tiedonhallintalain valmistelua: <http://vm.fi/tiedonhallintalain-valmistelu>

Taloustiedon raportoinnin & hyödyntämisen prosessi

Tietojen määrittelyyhteistyö

Julkisen hallinnon taloustieto-määrittysten ylläpidon yhteistyöryhmä

Muut toimijat

Y-
alusta

Tietojen muodostaminen

XBRL-taksomian jakelu

Maakunta
Kunta
Kuntayhtymä

Tietojen automaattinen raportointi

siirto, validointi, hyväksyntä

Kuntien, kuntayhtymien ja maakuntien tilinpäätös-tietovaranto

Kuntatalouden tietovarasto

Muut tukitietolähteet (mm. väestötiedot)

Tietojen hyödyntäminen

avoimet rajapinnat

Talustiedot XBRL-muodossa

Kuntataloustiedot muissa tiedostomuodoissa

Julkisen hallinnon raportointi-palvelu

Avoim tieto-portaali +raja-pinta

Tilastoviran-omaiset

Tiedon vapaa käyttö

Maakuntatalouden ohjaus

Kuntatalouden ohjaus

Digitalisaatio vaatii tiedon rakenteisuutta

~informaation jäsentelyä metamallin avulla – muodostuu tietorakenteet

Rakenteisuus tehostaa tiedon koneellista käsittelyä – ehto!

Tieto yhtenevää, jos myös kirjauskäytännöistä sovitaan ja huolehditaan.

Myös tiedon määrittelyssä digiaikaan – JHS (Julkisen hallinnon suositukset) -työnä tehdyt määrittelyt uuden tukipalvelun kautta entistä tehokkaammin hyödynnettäväksi.

Raportoinnin määrittelyt eivät ole suosituksia.

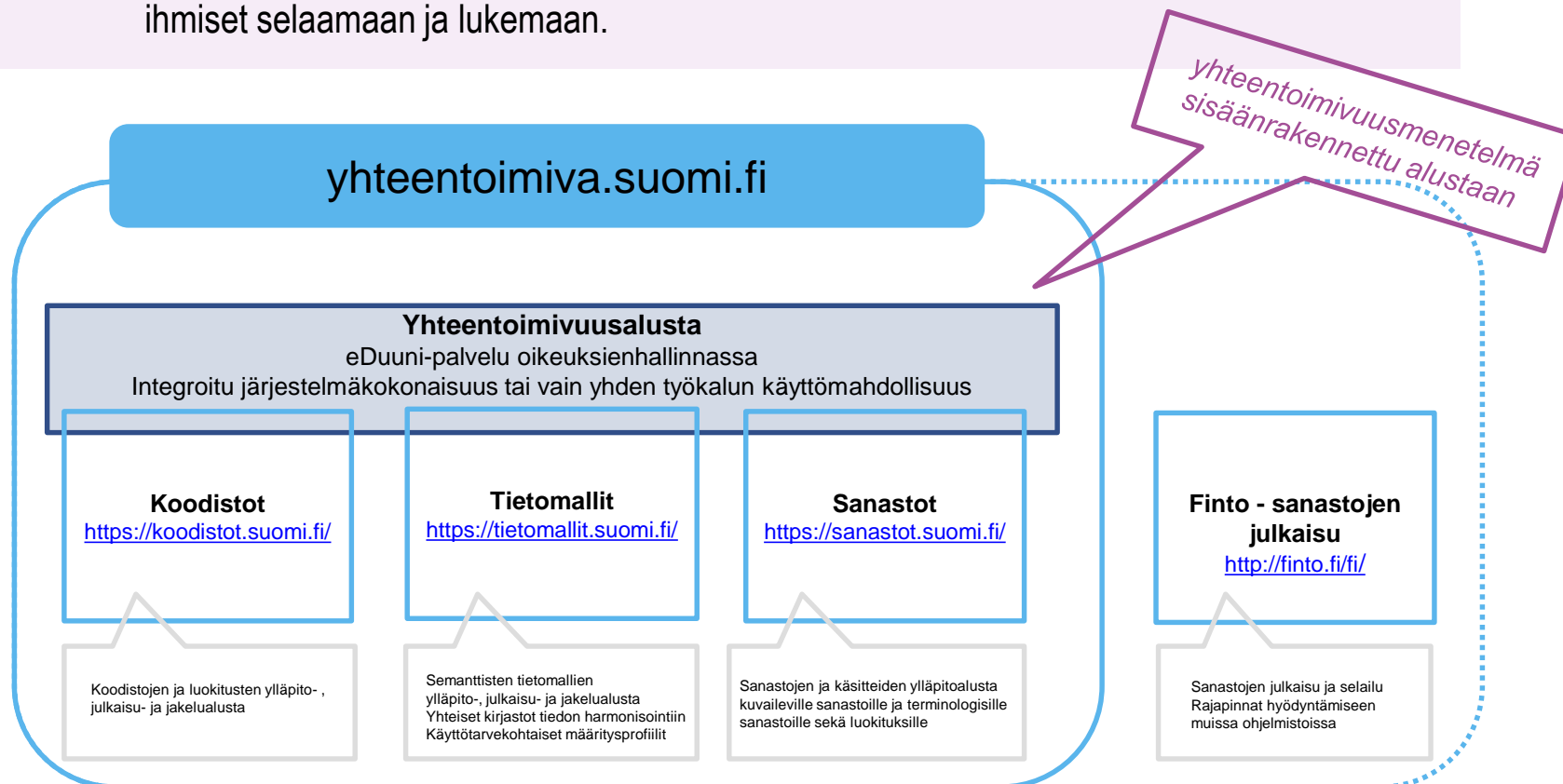
Ylläpito vaatii ”jatkuvan määrittelyn” mallin.

Nykyaikainen, älykäs ja yhteiskäyttöinen alusta tietomäärittysten – metatiedon – hallintaan. Perustana linkitetyn datan ja semanttiset teknologiat sekä W3C:n tekniset standardit. Määrittysten välinen formaali linkitys URI-tunnisteilla.

Määrittysistä syntyy dataverkko, jonka sisältöä koneet pystyvät prosessoimaan – ja ihmiset selaamaan ja lukemaan.

Alustan työkalut kokeiltavissa kehitysympäristössä!

Sisällöt täydentyvät toimijoiden yhteistyössä

Kehitystyö jatkuu – lisätietoja Väestörekisterikeskuksesta

Tavoitetilassa (2019 eteenpäin)

Kunta- ja maakuntatalouden tietopalvelun tietomäärittelykset –
käsitteet, luokitukset ja XBRL-taksonomia – ylläpidetään ja
jaellaan kansallisella Yhteentoimivuusalustalla.

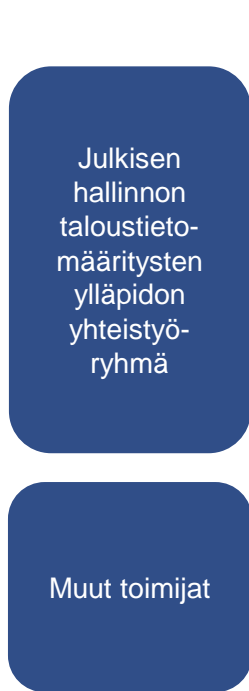
... ja tulevaisuudessa ne linkittyvät myös muuhun
taloustiedon määrittelyyn..

Taloustiedon määrittysten hallintaprosessi

Taloustiedon raportoinnin & hyödyntämisen prosessi

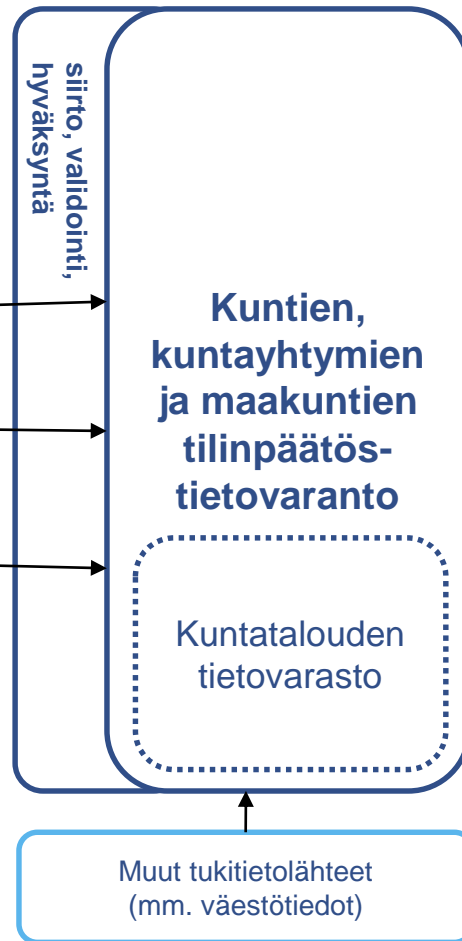
Tietojen määrittelyyhteistyö

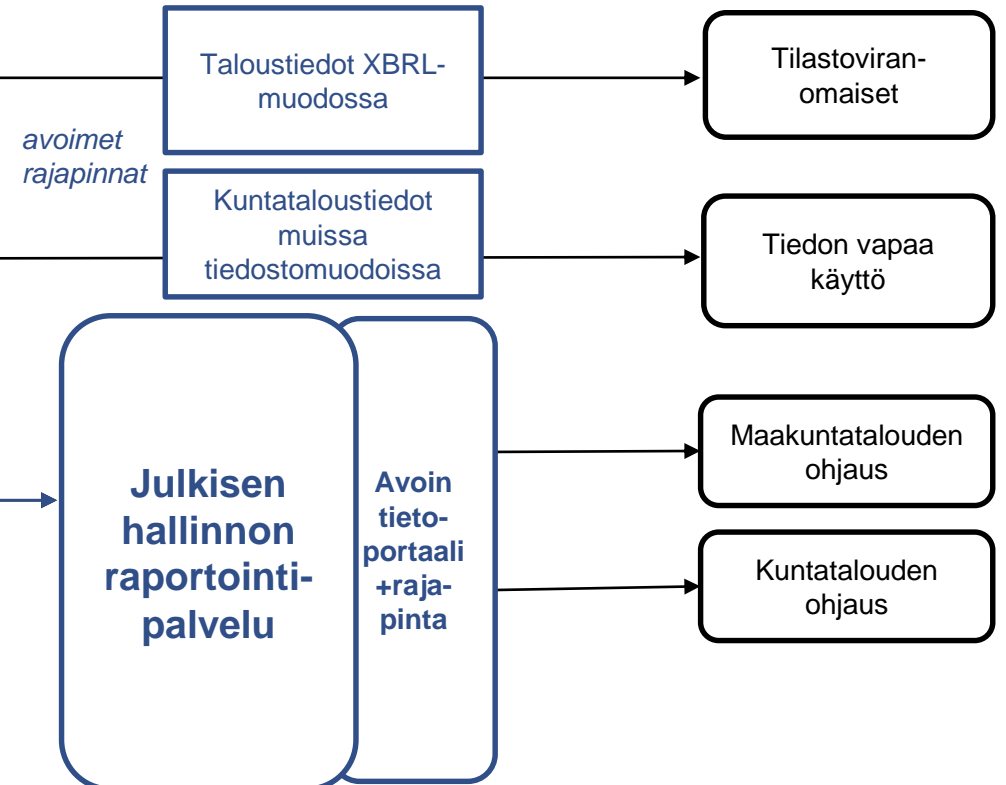
Tietojen muodostaminen

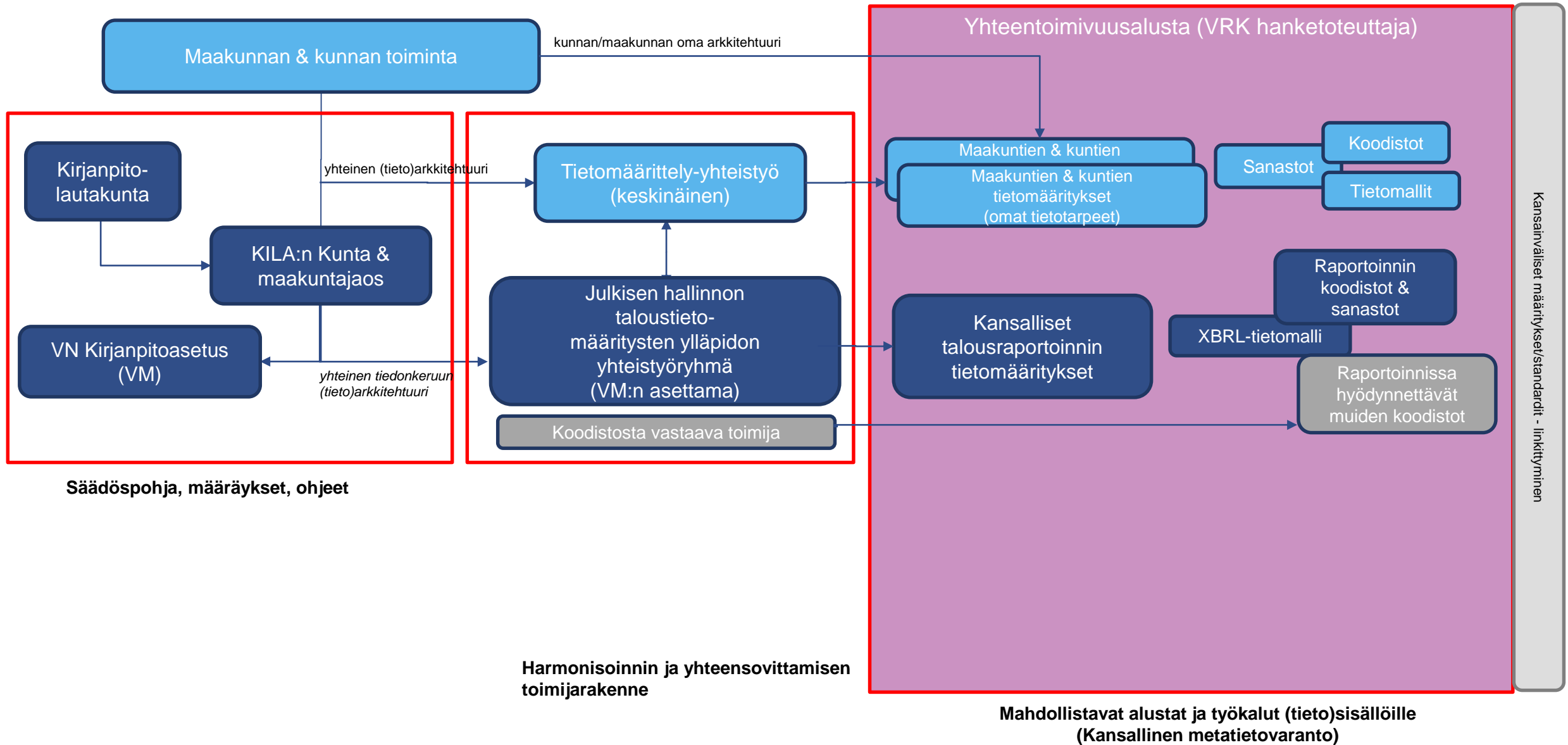
Tietojen automaattinen raportointi

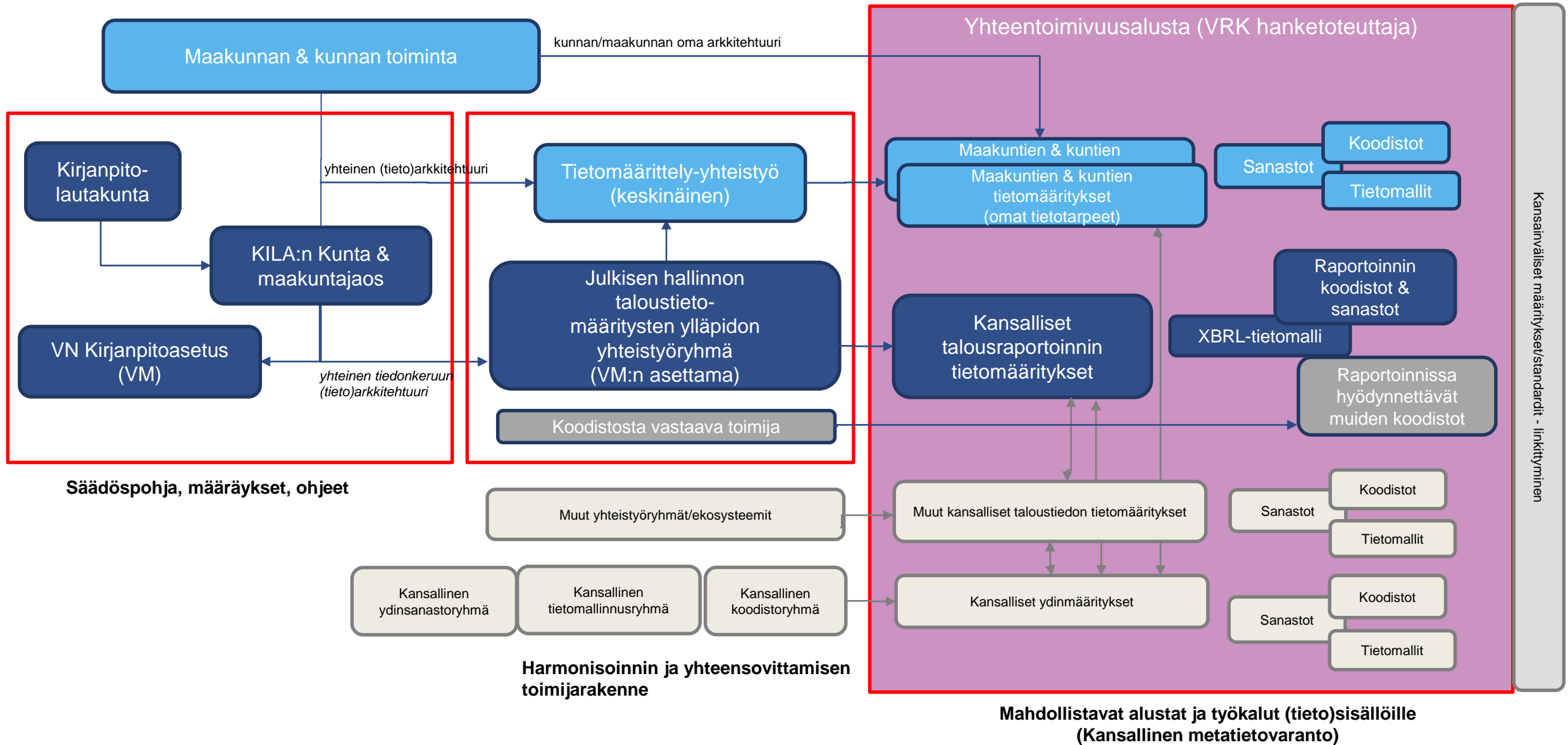
Tietojen hyödyntäminen

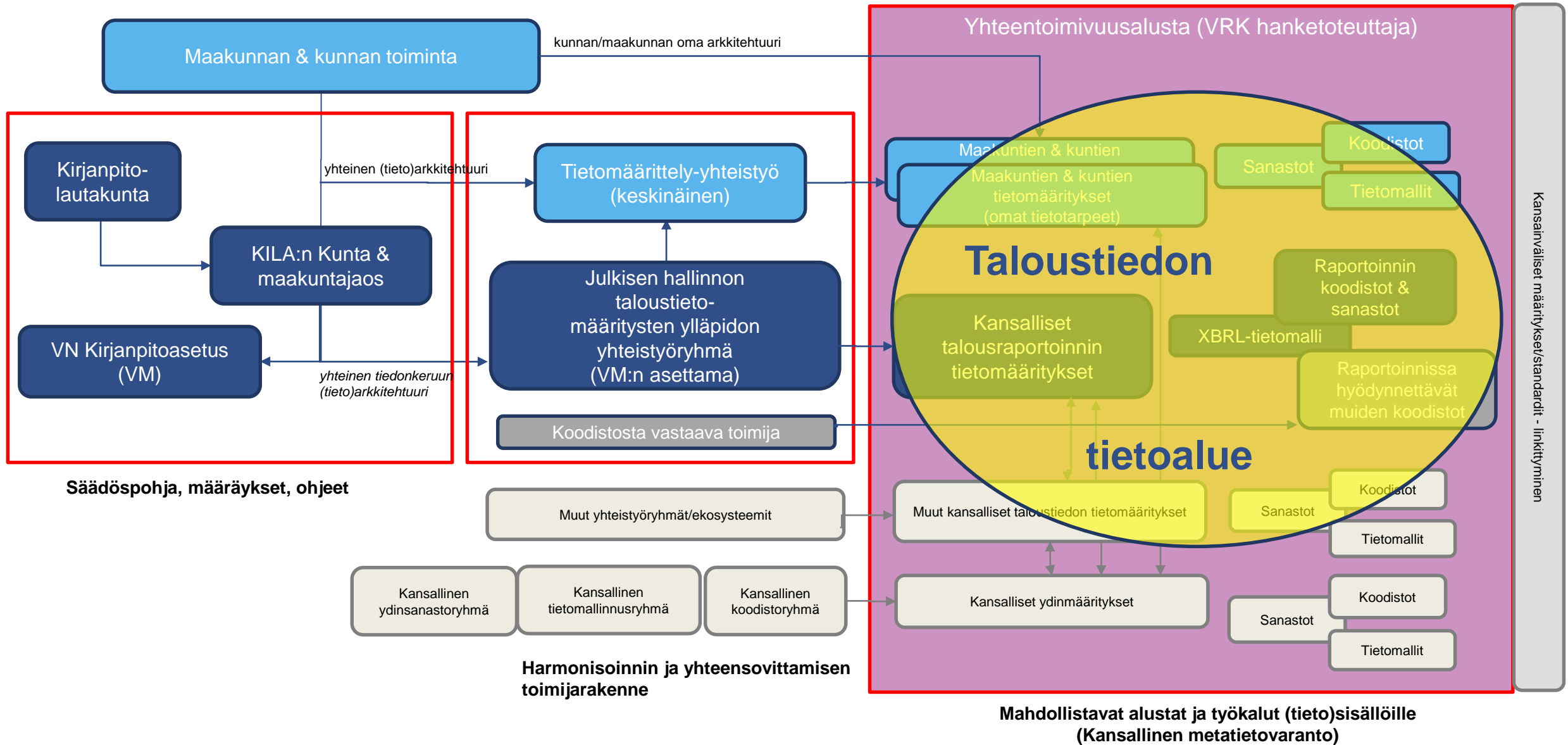
Taloustiedon määrittely- ja ylläpitoyhteistyön organisointi

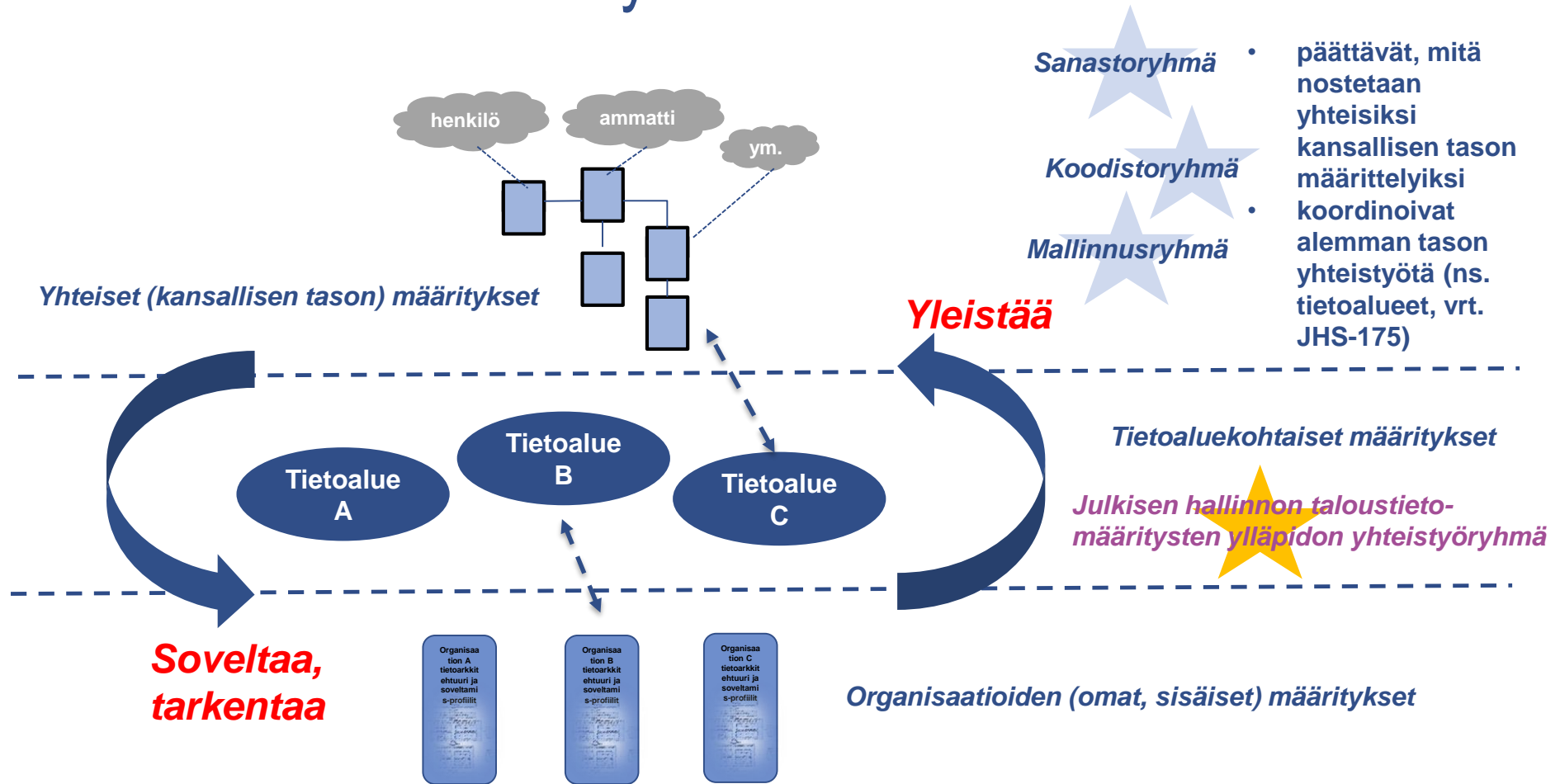
Taloustiedon määrittely- ja ylläpitoyhteistyön organisointi

Taloustiedon määrittely- ja ylläpitoyhteistyön organisointi

Aiemmin tehtyjä määrittämiä hyödynnetään tarkentamalla tai yleistämällä

Mitä siis taloustiedon kontekstissa pitikään tehdä..?

- jokainen taloustiedon raportoinnissa tarvittava koodisto/luokitus vaatii ylläpitäjän
 - voi olla lakisääteinen tehtävä tai sopimukseen perustuva vastuu
 - koodiston ylläpitäjä vastaa myös luokitukseen liittyvistä käsitelmäärittelyistä (ellei voida hyödyntää yhteisiä sanastoja)
- XBRL-taksonomian ylläpitovastuu sovitaan YTI- ja KuTI-hankkeiden aikana – uusi tehtävä
- Julkisen hallinnon taloustietomäärittelysten ylläpidon yhteistyöryhmä koordinoi ja yhteensovittaa raportoinnissa tarvittavia määrityksiä
- YTI-hanke (VM) vastaa Yhteentoimivuusalustan ja sen työkalujen jatkuvan palvelun ylläpidon ja niiden käyttöön liittyvän menetelmällisen ja muun tuen järjestämisestä sekä kansallisten määritystoimijoiden toiminnan organisoinnista.
- *Kunnan/maakunnan näkökulmasta oleellista, että määritykset saatavilla ”yhden luukun periaatteella” Yhteentoimivuusalustalta – ihmisymmärteinä ja koneluettavina.*

Varmuuden vuoksi: mitä semanttinen yhteentoimivuus ei ole

- Semanttinen yhteentoimivuus ei ole sama asia kuin esimerkiksi
 - yksittäiset ”viralliset” käsitteet
 - yksittäisen organisaation tai alan omat nimikkeistöt tai sanalistat
 - yksittäisessä organisaatiossa tai alalla omin säännöin määritellyt käsitteet tai tietoaaineistot
 - joidenkin toimijoiden välillä yhteisesti käytetyt mutta heikosti määritellyt tai kokonaan määrittelemättömät käsitteet/sanastot
- Semanttinen yhteentoimivuus sisältää aina yhteiset määrittelyt, rakenteet, säännöt ja läpinäkyvyyden – siis yhteisen menetelmän ja kehikon, joissa metatiedolla on aivan keskeinen rooli.

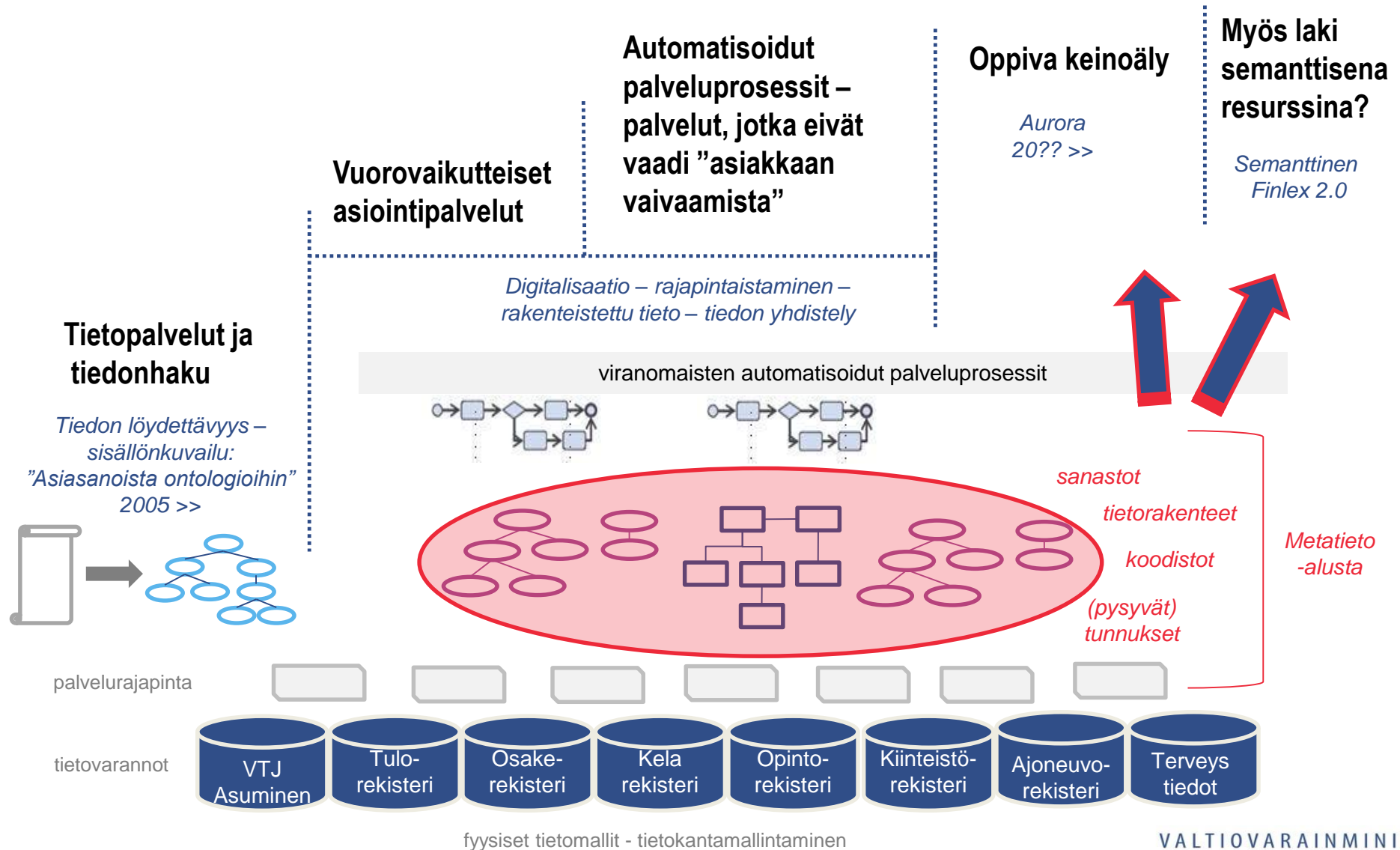

Kohti tiedon kiertotaloutta

- (Tiedon ja toiminnan) yhteentoimivuus on sisäistettävä **organisaation arvona**, jotta siitä voi johdonmukaisesti nousta pysyviä toimintatapoja.
- Yhteentoimivuus tarkoittaa oman toiminnan näkemistä osana suurempaa kokonaisuutta ja sen päämääriä – vaaditaan **luottamusta** muihin ympärillä.
- Kokonaisuutena voidaan puhua pyrkimyksestä kohti **tiedon kiertotaloutta**, jossa kerran toteutettua käytetään yhteisesti ja uudelleen.
- Semanttinen yhteentoimivuus ja metatiedot ovat merkittävä ja **konkreettinen osa** digitaalisia palveluita ja tietovirtoja – ja tiedolla johtamista.

Tietoinfrastruktuuria rakentamassa

Tausta

Suomi
Finland
100

Hallitusohjelman mukaan julkisten palveluiden digitalisoinnin yksi keskeinen tavoite on, että jatkossa **uutta tietoa kysytään** kansalaiselta tai yritykseltä **vain kerran**.

YTI – Yhteinen tiedon hallinta – on osa *Digitalisoidaan julkiset palvelut* -kärkihankekokonaisuutta.

Työn tavoitteena on

- luoda edellytykset julkisen hallinnon yhtenäiselle tiedon hallinnalle ja vahvistaa tiedon järjestelmällistä ja tavoitteellista määrittelyä ja käsittelyä.
- sujuvoittaa kansalaisen asiointia ja palvelupolkuja yhtenäistämällä julkisen hallinnon tiedon määrittelyä ja kehittämällä tiedon jakamisessa tarvittavaa infrastruktuuria.
- rohkaista tehostamaan jo olemassa olevan tiedon monipuolista käyttöä.

Julkisen hallinnon toimijoiden kannalta hankkeen toimenpiteet tarkoittavat tiedon tuotannon taustaprosessien digitalisointia.

Tietopolitiikan ydinteemoja – Mitä kysymyksiä nousee YTI-hankkeesta?

Suomi tarvitsee tietopolitiikkaa -muistio: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-251-908-5>
Seuraa yhteisen tietopolitiikan valmistelua ja osallistu: <http://vm.fi/tietopoliittinen-selonteko>

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Ota yhteyttä – osallistu, vaikuta!

Suvi Remes
erityisasiantuntija
projektipäällikkö, Yhteinen tiedon hallinta -hanke
etunimi.sukunimi@vm.fi
@SuviRemes

puh. 0295 16001 (vaihde)
vm.fi / Hankkeet ja säädösvalmistelu / <http://vm.fi/yhteinen-tiedon-hallinta>

